

VEĽKÝ OČNÝ MANUÁL

Nebezpečné MÝTY O ZRAKU

MÝTUS Vyšetrenie aj operácia v jeden deň
Navrhli vám na očnej klinike, že vás stihnú vyšetriť aj zoperovať v ten istý či na druhý deň? Z takéhoto zdravotníckeho zariadenia vezmite nohy na plecia. Medzi vyšetrením a zákrokom musí prejsť minimálne 48 hodín. Toľko potrebuje očná zrenička, aby sa zo stavu, rozťahnutia dostala opäť do stavu normálu.

MÝTUS Vyšetříme vás za pol hodiny
Vyšetrenie pred operáciou je najdôležitejšou časťou precízneho zákroku. „Z praxe žiaľ vieme, že niekde trvá necelú hodinu. U nás viac než tri. Za kratší čas nie je možné vyšetriť desiatky parametrov, ktoré sú v rozhodovaní, či pacienta (ne) operovať, kľúčové.“ vysvetľuje MUDr. A. Smorádková. Každé precízne očné vyšetrenie by malo obsahovať rozkvpkanie zrenice. Rozkvpkanie známe ako mydriáza pomáha lekárom odhaliť patologické zmeny vo vnútroočnej šošovke, v sklovci či na sietnici. „Bez vyšetrenia v mydriáze zrenice vidíme len 30 % vnútroočného priestoru.“
Rozkvpkanie známe ako cykloplégia dočasne paralyzuje zaostrovací očný sval. „Najmä mladí ľudia si ním nevedome môžu kamuflať veľa dioptrických chýb. Pomocou dočasnej, obrny ho vyradíme z funkcie, vďaka čomu dokážeme odhaliť pravú dioptrickú hodnotu. Bez cykloplégie môžu výsledné merania dioptrií skresľovať,“ dodáva očná lekárka.

MÝTUS Jedna operácia pre všetkých
Nadchla vás akcia na zľavovom portáli a „zľacnenú“ operáciu by ste najradšej výhodne kúpili sebe, priateľovi aj kamoškovi? Pozor na nízke ceny a okamžité riešenia.

„Jeden typ operácie nie je univerzálne nikdy vhodný pre všetkých. Ak klinika ponúka iba jednu metódu alebo si časť pacientov odlaseroje nesprávne,“ upozorňuje MUDr. Miriam Záhorcová. „Pri odstraňovaní dioptrií laserom je kľúčové, aby chirurgovia ušili pacientovi laserovú metódu presne na mieru. Pri akciovej cene konkrétneho zákroku je to nemožné.“

Prax pracovísk z domova aj zo sveta ukazuje, že povrchové metódy, pri ktorých sa používa iba excimer, sú vhodné len pre pacientov s nízkymi dioptrickými chybami. Príbližne do výšky – 4,5. Na vyše, ani najnovšia laserová metóda známa ako

MUDr. Adriana Smorádková, primár MUDr. Radovan Piovarči, MUDr. Miriam Záhorcová, Očná klinika NeoVizia

SMILE nie je paušálne vhodná pre všetkých. „V mnohých prípadoch je pre pacienta vhodnejšia implantácia vnútroočných šošoviek ako laserové zákroky. Dioptrie nad – 13 neodstráni žiadna laserová metóda. Len vnútroočné zákroky vás dokážu zbaviť prakticky akýchkoľvek vysokých plusových či mínusových dioptrií vrátane astigmatizmu.“

MÝTUS S kontaktnými šošovkami do bazéna
Kontaktne šošovky v spojení s vodou predstavujú riziko. Vo vodách prežívajú baktérie, vírusy, chlamýdie, plesne a akantaméby. Mikroorganizmus je vďaka kontaktnej šošovke v dlhodobom kontakte s povrchom oka. Vo vodách, v riekach, jazerách či horských potokoch sú prítomné aj nebezpečné akantaméby. Spôsobujú závažný zápal rohovky spojený s bolesťami, so svetloplachosťou, začervenaním a slzením. V kritických prípadoch môžu spôsobiť aj oslepnutie. Zdrojom akantaméb sú aj nádoby s roztokmi a puzdρά na kontaktné šošovky.

MÝTUS Laserová operácia aj v päťdesiatke
Máte okolo 45 rokov a do štyridsiatky ste okuliare do diaľky ani nablízko nepotrebovali. Okolo štyridsatpäťky sa vám objavia vekom podmienené dioptrie na čítanie (starozrakosť známa ako presbyopia). Slabnúca schopnosť prečítať si esemesku v mobile alebo cenovky na tovare v obchode vás donúti zavítať do optiky či drogerie po jeden pár. Ak spadáte do tohto opisu, laserové operácie dioptrií sú pre vás absolútne nevhodné. Jedinou možnosťou pre týchto pacientov je vnú-

ročná operácia metódou PRELEX. Počas operácie implantujeme pacientovi multifokálne alebo trifokálne šošovky, ktoré ho už natrvalo zbavia dioptrií na čítanie aj do diaľky.“ dodáva MUDr. A. Smorádková.

MÝTUS S operáciou sivého zákalu počkajte
Jedinou možnou liečbou sivého zákalu je operácia, pri ktorej očný chirurg odstráni zakalenú vnútroočnú šošovku a nahradí ju novou umelou. Mýtus, že zákal musí „dozrieť“, kým sa operuje, už dávno neplatí. Naopak, čím skôr zákal podstúpite, tým menej komplikácií riskujete. Operáciu neodďalujte, podstúpte ju v prvom možnom termíne. Nenechajte sa odradiť informáciami, že na operáciu si pol rok počkáte. Zistite si, ktorá klinika má pre poistencov vašej zdravotnej poisťovne najskoršie termíny a užívajte si dokonalý zrak. „Operácie s monofokálnou šošovkou preplácajú všetky zdravotné poisťovne. Pacient si dopláca iba za nadštandardné šošovky, ktorými ich počas operácie zbavíme dioptrií aj zákalu súčasne. Tiež za operáciu femtosekundovým laserom bez ostrých nástrojov a bez skalpelu.“

5 dôvodov, prečo by ste mali podstúpiť očné vyšetrenie každý rok

Zdá sa vám, že vidíte skvele a nemáte žiadne očné problémy? Oko postihuje množstvo ochorení, ktoré v počiatočnom štádiu nemajú príznaky. Toto je 5 hlavných dôvodov, prečo by ste mali kompletnú očnú prehliadku podstúpiť ideálne každý rok.

- 1. ... lebo vážne očné ochorenie sami prehliadnete**
Väčšinu očných ochorení nesprevádzajú v začiatkoch žiadne príznaky - začervenanie, bolesť, zhoršovanie videnia. Sami ich môžeme veľmi ľahko prehliadnuť.
- 2. ... lebo odhalí skryté dioptrické chyby**
„Ľudia si často nahovárajú, že ich zrak je bezchybný. Mnohí môžu mať až o 50 % zhoršené videnie a stále si myslia, že vidia výborne,“ vystríha primár Očnej kliniky NeoVizia MUDr. Radovan Piovarči. Neskorigované dioptrie, hoci aj v minimálnej hodnote, môžu narobiť riadnu galibu – spôsobiť bolesti hlavy, únavu, horšie sústredenie, padanie vlasov či oneskorené reakcie za volantom.
- 3. ... lebo vyrieši syndróm suchého oka**
Rezanie, pálenie, začervenanie, opuchnuté viečka či zahmlené videnie. Príznaky, ktoré sú typické pre syndróm suchého, môžu rovnako spôsobovať nevhodne skorigované dioptrie. To, či za nepríjemné prejavy môže porušený slzný film alebo ho spôsobujú neskorigované dioptrie, odhalí jedine precízne kompletné vyšetrenie.
- 4. ... lebo môže odhaliť aj boreliózu či nádory**
Očné preventívne prehliadky dokážu odhaliť aj iné skryté ochorenia, ktoré sa ako prvé prejavujú na oku. Patria medzi ne infekčné ochorenia ako borelióza či toxoplazmóza, pásový opar či niektoré typy nádorov. Tiež autoimunitné ochorenia, ktoré postihujú ako prvé oko, neskôr obličky, srdce, kožu, pohlavné orgány.
- 5. ... lebo budete za volantom vo väčšom bezpečí**
Od bezchybného zraku závisí, či vodič správne vyhodnotí situáciu a zareaguje včas. Šoféri s nedostatočne skorigovaným videním vybočujú z jazdného pruhu o 62 % častejšie ako vodiči s bezchybným videním. Niektorým robí problém identifikovanie esepzietiek iných vozidiel. Stačí, ak pri rýchlosti 50 km/hod zafixujú zrak na značku auta pred sebou o sekundu dlhšie, pri neočakávanej situácii na ceste prejdú kvôli tomu bez povšimnutia o trinásť metrov viac.

Presbyopia, zhoršené videnie na blízko, sa objavuje po 45. roku života

Operácie sivého zákalu na Slovensku: špičkové technológie nám môže závidieť Európa aj USA

Skrátený čas operácií, zákroky bez bolesti a bez skalpela. Slovenskí pacienti majú často k dispozícii technológie, ktoré nie sú bežným štandardom ani na mnohých klinikách v Spojených štátoch či v susednom Rakúsku.

Laserová operácia sa zrýchli na 7 sekúnd
Operácia sivého zákalu je najčastejšou operáciou na ľudskom tele. Po sedemdesiatke sa týka väčšiny z nás, nebolí a pacient po nej na druhý deň bez problémov funguje. Ešte pred dvadsiatimi rokmi to tak nebolo. „Chirurg používal veľký operačný rez. Nemal k dispozícii stehy, rez sa musel hojiť prirodzene. Pacient opúšťal operáciu sálu s prelepenými očami, v nemocnici strávil aj desať dní,“ spomína primár Očnej kliniky NeoVizia MUDr. Radovan Piovarči, ktorý vykoná ročne viac než 1 500 operácií sivého zákalu. „Dnes už ide o úplne bezbolestný zárok. Pacient pobudne v sále zhruba pätnásť minút, po nich opúšťa kliniku.“
Pacient sa môže rozhodnúť medzi manuálnym alebo laserovým výkonom. Pri laserovej operácii nahrádza femtosekundový laser LenSx skalpel aj

všetky ostré nástroje. „Celá laserová procedúra prebieha úplne bez dotyku ľudskej ruky. Tým vylučuje chyby spôsobené manuálnym vytváraním rezov pomocou skalpela, nožníka a ihli.“ Keď metódu laserom v roku 2013 začal primár Piovarči ako prvý slovenský očný chirurg používať počas zákrokov, vytvorenie otvoru v puzdre šošovky, rozdrvenie zakalenej vnútroočnej šošovky a rezov v rohovke trvali laseru 30 – 40 sekúnd. „Za viac než tri roky praxe sme dosiahli výnimočné zrýchlenie. Časť, ktorú počas operácie vykonáva laser, nám dnes trvá už len sedem sekúnd. Zrýchlenie ocenia najviac pacienti.“ dodáva očný chirurg.

Investície – špičkové technológie
Slovenská očná chirurgia už dlhodobo drží krok s vývojom najmodernejších technológií. Patrí k európskej špičke v laserových aj vnútroočných zákrokoch. Prvenstvo si udržuje vďaka neustálym investíciám do nových technológií, diagnostických a operačných prístrojov. Sloven-

ské očné kliniky vyhľadávajú každý rok stále väčší počet zahraničných pacientov s najväčším zastúpením pacientov z Rakúska, Nemecka či Blízkeho východu.

Slovenským očným chirurgom pribudli do portfólia operačných nástrojov nové prístroje. Jedným z nich je najnovšia verzia operačného prístroja Constellation. Poskytuje zvýšenú ochranu sietnice, automatické zavádzanie vnútroočnej šošovky a inteligentné riadenie energie počas zákroku. Má v sebe zabudovaný laser, ktorý okrem operácií sivého zákalu na najvyššej svetovej úrovni umožňuje bezpečne vykonávať jemné operácie na sietnici. „Pomáha nám najmä v komplikovaných prípadoch operácií sivého zákalu. Operácie sú vďaka najnovším technológiám presnejšie, no najmä bezpečnejšie,“ vysvetľuje primár Očnej kliniky NeoVizia MUDr. Radovan Piovarči.

Presnejšia a bezpečnejšia operácia
Tím primára Piovarčiho má tak počas operácií

k dispozícii najmodernejšie kompletné vybavenie. V „štvorke“ unikátnej operačnej výbavy má svoje miesto femtosekundový laser LenSx, ktorý počas operácie nahrádza skalpel a ostré nástroje. Navigačný robot Verion, ktorý je prepojený na laser, zabezpečuje precíznú implantáciu vnútroočných šošoviek. Operačný prístroj Constellation a rady mikroskopov LuXor Q-VUE LX3 zákrok spresňujú.

Európske rozdiely

Slovenskí oční chirurgovia majú k dispozícii často modernejšie technológie ako napríklad ich kolegovia na amerických očných klinikách. Tamajším odborníkom často zväzujú ruky regulácie, ktoré spôsobujú spomalenie v zavádzaní najnovšej operačnej či diagnostickej techniky. K dostatočne kvalitnej očnej starostlivosti však nemá prístup veľká časť svetovej populácie vrátane obyvateľov niektorých krajín EÚ. Napríklad v Poľsku je bežná čakacia lehota na operáciu sivého zákalu aj dva roky či viac. NK najnovším technológiám nemajú prístup ani všetky rakúske kliniky a na dlhé čakacie lehoty na zákrok sa musia pripraviť aj pacienti v Maďarsku, Rumunsku.

